

Online SOK-congres

Iedereen doet mee: levende kwaliteitszorg op school

Vrijdag 2 december 2022

www.onderwijskwaliteit.be

Keynote: 10.00-11.00 uur

Levende kwaliteitszorg op school?! (Myrte Legemaate, Avans Hogeschool Breda) – via livestreaming

Zo goed mogelijk lesgeven is wat ons allen in het onderwijs drijft iedere dag. Toch lijkt dat soms anders te zijn zodra het woord kwaliteitszorg valt. Kwaliteitszorg is dan ineens iets van de kwaliteitsmedewerker of de leidinggevende. En onze fierheid over ons werk en onze school maakt plaats voor twijfel en soms zelfs angst.

Is een kwaliteitscultuur de oplossing voor deze uitdagingen? Of is een kwaliteitscultuur een modegril in het onderwijs? Wie wordt er beter van een kwaliteitscultuur? En kun je een kwaliteitscultuur wel versterken?

In deze keynote wordt ingegaan op bovenstaande vragen en word je op basis van wetenschappelijk onderzoek en praktijkervaring uitgedaagd om kritisch te reflecteren op de aanpak van kwaliteitszorg in jouw school. Daarnaast krijg je handvatten om vanuit een integraal perspectief te kijken naar en te werken aan het versterken van de kwaliteitscultuur in je organisatie.

Keuzesessie reeks 1: 11.10-12.10 uur

1. Hoe zorg je voor psychologische veiligheid in je team? (Joriene Beks, Beks Consultancy) – via livestreaming

Heb jij weleens meegemaakt dat je een meeting uitliep of afsloot en dacht “ik had dit willen zeggen of dat willen vragen en zus willen doen” en het niet hebt gedaan? En dat je vervolgens recht praat waarom? “Het verkeerde moment” “Ze zullen me vast dom vinden” “Het voegde niets toe” etc. Voor velen, zo niet iedereen, een bekende situatie. Dit ontstaat in een psychologisch **on**veilige werkklimaat.

Als de psychologische veiligheid er wél is in een team dan voelt iedereen zich thuis, worden meningen en fouten gedeeld, levert iedereen vanaf dag 1 een bijdrage aan het grotere geheel, wordt de status quo en elkaar uitgedaagd en voelt iedereen zich verantwoordelijk voor het positieve klimaat.

Voordat er misverstanden ontstaan: psychologische veiligheid betekent niet lief zijn voor elkaar of comfortabel achteroverleunen. Psychologische veiligheid is een belangrijk middel om samen met je team beter te presteren. En een noodzakelijke randvoorwaarde om een inclusief klimaat tot een succes te maken.

2. Professionele schoolcultuur als basis van kwaliteitszorg in de school (Henk Galenkamp en Jeannette Schut, Bureau Galenkamp & Schut) – via opname

Onderwijs is mensenwerk. De volwassenen (leraren, schoolleiding, ouders, etc.) werken met leerlingen samen aan hun toekomst. De kwaliteit van dat proces wordt in hoge mate bepaald door de kwaliteit van de samenwerking van de volwassenen onderling.

Een professionele schoolcultuur is een cultuur waarin alle gedrag van die volwassenen leidt tot:

1. de doelen van de school;
2. toename van welbevinden van zichzelf;
3. toename van welbevinden van anderen (in eerste instantie van andere volwassenen en van daaruit óók van de leerlingen).

Dit betekent dat **gedrag** van de volwassenen dat daar niet toe leidt (tegenwerking i.p.v. samenwerking), begrensd dient te worden. Dat moet stoppen. Vriendelijk én duidelijk.

Wij noemen dit ‘begrenzen van gedrag met behoud van relatie’. Dit is het centrale kenmerk van een kwaliteitscultuur. Door disfunctioneel gedrag te begrenzen ontstaat er kwaliteit in de school.

3. Hoe je op een waarderende manier voor een kwaliteitscultuur kan zorgen (Saskia Tjepkema, Kessels & Smit, The Learning Company) – via videoconferentie

Kwaliteit krijgt vorm in de dagelijkse schoolpraktijk, door bevlogen collega's die met inzet van hun eigen talent het elke dag een beetje beter doen. Waarderend onderzoekende gesprekken houden dat motortje aan de praat en zorgen voor nieuwe inspiratie. Met het ‘discovery’ interview ga je bijvoorbeeld samen op zoek naar hoe ‘kwaliteit’ (van lesgeven bijvoorbeeld) eruit ziet en wat je daarvoor in huis hebt. Door samen te ‘dromen’ van wat nog meer kan, wakker je de energie aan om te blijven bouwen. En met een progressiecirkel of schaalvraag kun je op een enthousiasmerende en inzichtelijke manier evalueren wat je al bereikt hebt – en direct door naar de volgende stap. In deze sessie maak je kennis met deze gesprekstechnieken en de principes erachter, zodat je er op school mee aan de slag kunt.

Keuzesessie reeks 2: 13.10-14.10 uur

4. Effectief collectief leren met je team of vakgroep: hoe doe je dat? (*Steven Mannens, Leren Vlaanderen*) – via livestreaming
Effectief leren in de klaspraktijk wordt terecht omarmd. Eenzelfde lijn doortrekken in de ontwikkeling van leraren, ondersteuners en leidinggevendens blijkt in de praktijk uitdagend. Dat is zeker het geval in het collectief leren. Toch draagt net dat collectief leren bij aan de verbetering van onderwijskwaliteit. Het collectief leren stimuleert gerichte verbetering en verandering. Een aantal randvoorwaarden dient vervuld te worden om tot effectief collectief leren te komen. Kwaliteit van onderwijs is een samen-verhaal, de ontwikkeling van kwaliteit en dus het leren ook. Vanuit een aantal voorbeelden van goede praktijk plaatsen we het effectief collectief leren in de kijker.

5. Hoe kunnen leraren die samenwerken een High Impact Team worden? (*Elisabeth Raes*) – via opname
Wat bepaalt het verschil tussen een High Impact Team en een middelmatig team? High Impact Teams blijven leren. Daardoor behalen ze duurzame resultaten: niet één keer, niet twee keer, maar elke keer opnieuw.
High Impact Teaming is niet eenvoudig, want teamwerk is altijd rommelig, ondoorzichtig en onvoorspelbaar. Dé formule voor effectief samenwerken bestaat niet. Elk High Impact Team is er zelf in geslaagd een eigen formule voor succes te schrijven.
Tijdens deze presentatie gaan we in op de verschillende bouwstenen van High Impact Teaming en hoe leraren kunnen starten met het schrijven van hun unieke formule voor succes en hoe ze deze formule kunnen omzetten in de praktijk om zo samen tot meer kwaliteitsvol onderwijs bij te dragen.

6. Sturen van samenwerken gericht op leren en kwaliteitsontwikkeling (*Bart Schipmolder, NSO-CNA Leiderschapsacademie*) – via videoconferentie
'De best presterende teams maken de meeste fouten'. Uit onderzoek van Amy Edmonson bleek dat de best presterende teams een veilig teamklimaat hadden, waardoor ze hun fouten openlijk bespraken en toegaven. In dat klimaat is kwaliteitsontwikkeling mogelijk. Hoe creëer en stuur je een veilig samenwerkingsklimaat waarin mensen verantwoordelijkheid nemen en er geleerd wordt? Hoe ontwikkelt samenwerking zich in de tijd en hoe houd je deze sprankelend en van betekenis? Niet de urgentie maar vooral de relevantie motiveert tot creatie. Tijdens deze lezing bevraagt Bart Schipmolder je op de vraag wat jij wilt creëren. Om te kunnen sturen, is het nodig dat de doelen gedeeld en helder zijn en je patronen gaat herkennen in de samenwerking. Welke patronen maken deze sterker en welke staan deze in de weg? Hoe voer je daarover het gesprek?
Wat ga je doen? Je leert tijdens deze sessie om jouw team, het team van partners met wie je werkt aan kwaliteit, beter te begrijpen en je eigen visie op samenwerken woorden te geven. Wat helpt jouw team de doelen te bereiken en welke patronen staan dat in de weg? Bart Schipmolder reikt je interventies aan die je de volgende dag al kunt inzetten om beweging te creëren in de samenwerking. Hij kleurt zijn verhaal met verschillende voorbeelden en filmfragmenten over samenwerking.

Keuzesessie reeks 3: 14.20-15.20 uur

7. Wat zijn succesfactoren voor kwaliteitsvol teamwerk onder leraren? (*Martijn Vroemen, Teamchange Amsterdam*) – via opname
Wat is een team eigenlijk? En wat voor soorten teams heb je? Hoe hangt samenwerken af van de onderlinge afhankelijkheid? Wat doe je met (te) grote teams? En wat doe je met teams die volledig disfunctioneren: zogenaamde probleemteams?
We gaan in op de verhouding tussen boven- en onderstroom. Welke patronen kun je daarin snel herkennen? En welk type interventies kun je doen wanneer je vindt dat de onderstroom hinderend wordt?

8. Hoe kun je met Samensturing een kwaliteitscultuur realiseren? (*Rianca Evers-den Ouden, Samensturingacademie Deventer*) – via opname
Wat als ik je zou vertellen dat kwaliteit in de kern niet zo heel veel te maken heeft met programma's, processen en structuren? Maar met de verbondenheid met elkaar en het collectief doel? Je zou wat ongemakkelijk worden misschien. En toch hoeft dat niet. Als je namelijk een kwaliteitscultuur realiseert op basis van ieders verbondenheid met elkaar en het gezamenlijk doel kom je veel sneller en gemakkelijker tot je doel dan je zou denken. Mag je dan helemaal geen programma's, processen en structuren meer inzetten? Jawel hoor, als ze maar dienstbaar zijn aan het collectief doel. Rianca Evers-den Ouden laat je in haar bijdrage zien hoe je met Samensturing op een praktische en duurzame manier een kwaliteitscultuur realiseert, en daarmee de effectiviteit en bevlogenheid van je medewerkers ook nog eens verhoogt.

9. Aan de slag met het versterken van onze kwaliteitscultuur! (*Myrte Legemaate, Avans Hogeschool Breda*) – via opname
In deze bijdrage doorloopt Myrte Legemaate vanuit een integraal perspectief de mogelijke stappen om de kwaliteitscultuur te versterken. Wat staat mogelijk eigenaarschap in de weg? Welke kansen liggen er? Tevens worden enkele voorbeelden uit de praktijk besproken. Je wordt meegenomen aan de hand van een werkblad om een analyse van de eigen kwaliteitscultuur in de school te maken en om te komen tot inzichten en handvatten voor versterking van de kwaliteitscultuur.